

Передача
 «РУСЛАН» вноситься
 в Австрії:
 на члн рік . . . 20 пер.
 за рік року . . . 10 пер.
 за черть року . . . 5 пер.
 за місяць . . . 1-70 пер.
 За границю:
 щіль рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на рік року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Сарден ми ето і думу на сарден, а не вольном млюста і віри не вольном,
 бо руске ми сарде і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає швидко на попереднє застережене. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Польске славянофільство.

(Дальше).

Познанський Поляк-славянофіл означає навіть обсяг ділання спільного правительства такої славянської федерації. Відносини до заграниці, краєва оборона і комунікації повинні належати до обсягу спільного правительства, а чи федерація буде республікою чи монархією, се річ байдужна. Однак краввий устрій повинен обходити ся без бюрократії, як в Англії, бо се лише обезпечує свободу горожанську.

Се вважає автор максимальною програмою польского славянофільства, а се вважає також яко тахітум для Польщі, бо окремішна невідкладність скінчила би ся навіть утратою народної самостійности. На єго думку не може бути ся програма без середньою указкою для польської суспільности, ані для ніякого стороництва, може бути лише наконечним змаганем політичним. На разі однак бажає він вказати такі засади поступовани польської політики, котрі би довели до спромози, зробити сю максимальну програму актуальною, яко безпосередньою цілю. І тому хоче він подати програму на нинішній день. А позаяк давня Польща розділена між три держави, отже для кожної області треба окремої програми.

Головною перепоною для Польщі є Пруси і Німеччина. Яко окрема організація одно побіч другого не може вступати. Тому треба перемогти, зломити Пруси. Одиноким способом згноблення Прус і Німеччини вважає автор російско-австрійско-французський союз — се є політика Кавніца. Поляки мали би отже обняти ролю Кавніца. (Пригадуємо, що в сегорічній делегації др. Гломбінський в своїх промовах виступав проти тридержавного союзу, і що др. Крамарж не лише тепер, але і в давніших сесіях делегаційних проповідував сю ідею).

Німеччина загрожує германізацією не лише всім ненімецьким народам у себе, але й в Австрії, а Drang nach Osten сягає і до Росії. Поляки повинні отже будити свідомість сеї грізної небезпеки, в Австрії і в Росії і довести до зірвання тридерж. союзу а заключеня союзу з Францією і Росією. В Росії повинні Поляки довести до перестрою держави на констит. основах, щоби замість централізму і німецького

чиновництва само населене рядило собою.

В подрібности домагає ся автор розв'язки з славянського становища руского питання в Галичині і се для нас найцікавіше, бо кидає яскраве світло на сучасні погляди Поляків, та розяснює нам тим способом прояви найновіших політичних подій в Галичині. Він думає, що пособлюване «а outrance» українського руху посеред Русинів не було ані оправдане, ані розумне, бо се роблено головно задля ворогованя з Росією і дбалість була звернена на те, щоби Русини не змосковщили ся.

Наслідки проявили ся наглядно: ми (каже автор) виховали собі на східних межах непримирених ворогів в Українцях**). Поляки не мають взагалі ані права ані обовязку мішати ся у внутрішні справи інших народів, отже й Русинів (сеґо однак не придержують ся в дійсности — Ред. Русл.). Наколи Русини сеґо бажають, най будуть Москалями, або Українцями. Отже треба чим скорше зазвернути з хибної дороги. Сегодня галицькі Русини розпали ся на дві народности, на Москалів і Українців. Українці мають повну(?) рівноправність, Москалів (Rosyan) не хотіли тут зовсім узнавати (бо таких в Галичині зовсім нема, се повинен би Wielkopolanin бодай з якого н-будь підручника географічного, хоч би німецького або польского, знати. — Ред. Русл.)

Щоби дати таку рівноправність нашим москвичам, домагає ся автор: Сю кривду(?) треба направити. Насамперед треба російський язык (московський) рівноуправити з українським в школі, суді і уряді. (Се вже проповідував тепершній всепольський посол др. Бузак у Львові — Ред. Русл.). Нехай громади, котрі сеґо забажають мають московські (rosyjski-) школи. В українських гімназіях треба завести рівнорядні класи побіч українських — московські, наколи найдуть ся ученики і професори охочі (требаб ще перед тим самих редакторів «Галичаніна», «Русского Слова» і т. в. посилати на доповнюючу науку московщини в Росію, щоби навчили ся поправно говорити і писати московщиною, замість ломаного язичія. — Ред. Русл.). На університеті треба лишити доволі професорам і доцентам руским, чи хотять викладати

*) в найвишнім ступні.

***) Автор поясняє, що під Русинами розуміє етнографічну масу, а під Українцями зіндивідуалізований нарід.

по українськи, чи московщиною (др. Іван Добрянський доцент карного права таки не втне инакше, лише язичієм — Ред. Русл.) а також оснувати катедру московської мови, яке катедра української мови. Так само в судах і урядах треба на домаганє сторін уживати московської мови, побіч української (тимчасом ті сторони, які у нас являють ся в судах, говорять рускою (українською) мовою, а хиба виїмки язичієм, але ніхто московщиною крім Дудикевича — Ред. Русл.). Також в галицькім соїмі і в державній раді домагає ся автор рівноправности російского (московского) язика з українсько-руским.

Отак уявляє собі автор розв'язку руского питання в Галичині. Дальші єго виводи і замітки що до тих єго поглядів відкладаємо до слідуєчого числа.

(Конець буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В бюджетовій комісії вели ся наради про міністерство внутріш. справ на основі звіту п. Морсея, а тимчасом правительство робить всякі заходи, щоби видобути ся з клопотів, які єму станули в дорозі з полагодою університетского і язикового питання. Останніми днями пражска Union і інші дневники звіщали, що бар. Бек після переговорів в язиковій справі з представниками чеських і німецьких стороництв рішив ся відрочити язикову справу до неозначеного часу. Тимчасом N. fr. Presse запевняє, що в міністерстві займають ся дуже пильно виготовленем язикового закона (відносив би ся він, як ми вже давніше звіщали, лише до Чех) і небавом буде сей начерк поданий до відомости представників обидвох стороництв. Сим способом бажає правительство промостити собі дорогу до полагоди бюджету міністерства судівництва. Однак не менше болючою справою в університетске питанє. Не лише Чехи домагають ся засновки другого університету чеського, на Моравії, але й Італіянці настають на те, щоби і їх університетске питанє було полагоджене. Крім того Словінці виступають з домаганем словінського університету, коли знов москвичі висунули питанє московських катедр. В суботу нараджували ся в парламенті представники христ. сусп. Італіянців, христ. сусп. Словінців, Румунів, Москвичів, укр. рус. клубу і слов. лібералів над спільною резолюцією, яку би бажали про національні домаганя в універс. справі внести при роз-

праві над Бюдж. міністерства просвіти в комісії. Італійці заявили, що вони не могли би прилучити ся до спільної резолюції, позаяк їм розходить ся лише о приверненє виділу правничого, котрий уже мали, коли тимчасом інші клуби домагають ся засновин окремих університетів. В дальшій нараді намагали ся учасники довести до згоди, щоби ніяке з заступлених там стороництв не дало ся ужити до переголосованя домагань иншого стороництва.

Справу чеського університету бажалиб міністер през. бар. Бек і др. Мархет полагодити резолюцією без означеня часу і місця і переговорювали в тій справі з Чехами і Німцями, одначе ані одна ані друга сторона не хотіла такою полагодою вдоволити ся. Тимто знов виринає гадка засновин чеського університету на Королівськім Полі під самим Берном, але чи на се буде обоюпільна згода, не можна ще знати.

Намірене скликанє державної ради на 23. марця показало ся наслідком наведених в горі трудностей неможливим і тепер звичають з парлям. кругів, що держ. рада може найскорше зібрати ся 26. марця, щоби знов не треба глядіти виходу в бюджет. провізорії, яку вже деякі політики вважають неминуною. *Nag. Listy* знов запевняють, що деякі сойми, як моравський і крайньський мали би тепер ще зібрати ся на коротку сесию і наслідком того держ. рада зібралась аж в цьвітні.

Нове університетське заворушенє виринуло, сям разом в Інсбруку і то з яскравою протикатолицкою закраскою, а се виже ся з розпратою, яка була переведена в держ. раді з почину проф. Масарика. В сій розпраті напав др. Масарик остро на д-ра Люегера за его промову на катол. вічу, а проф. університету інсбруцкого Майр виступив тоді з рішучим протестом проти надуживаня універ. катедри для протикатолицкої пропаганди і навів для прикладу такого надуживаня професора Вармунда, котрий в Інсбруку викладає церковне право. Проф. Вармунд виголосив наслідком того 18. січня виклад про «катол. світогляд і свобідну науку», з такими напастями на катол. Церкву і християнство взагалі, що коли одна катол. часопись подала виїмки з сего відчиту, її сконфісковано, але професорови не стало ся нічого. Одначе він сам зрозумів, що загнав ся за далеко і видав сей відчит окремо з пропущенєм яскравих місць. Віденська прокуратура сконфіскувала сей відчит, а наслідком сеї події тирольські христ. сусп. послы під проводом Шрафля звернули ся до бар. Бека і д-ра Мархета з жалобою на проф. Вармунда, домагаючи ся вдоволеня і звертали увагу міністрів на розярненє катол. населеня в Тиролю. Міністри запевнили, що подбають чим скорше о полагоду сеї справи і вдоволенє для обиджених католиц. почувань населеня. Проф. Вармунда покликувало наслідком того до одвічальности до Відня.

Пораженє Кошутівців о днодушною ухвалою на останнім засіданю австр. делегации довело їх до великого роздратованя, позаяк они не можуть діждати ся здійсненя своїх національних домагань (війскової угоди), котрі бажали би вимусити ще перед виборчою реформою. Тимто тепер звернули свої змаганя проти спільних міністрів а передовсім міністра Шенайха і бар. Еренталя, щоби їх повалити, хоч би се мало стати ся навіть пожертвованєм власного міністерства Векерле-Кошута. Рішенє мало би послідувати на коронній раді 5-го або 6-го цьвітня, на котрі спільні міністри будуть домагати ся рішучої жорюки

для полагоди внесень Лятура-Шрафля (війскові плати) і скликаня делегаций на май. Угорське міністерство має відказати сеї поруки, а се довело би до спору між спільним а угорським міністерством. Мадяри числять, що Корона перехилить ся на бік мадарський, а се довело би до подібного вислїду, як свого часу боротьба Банфіого проти Кальнокого. Такі надії покладають Кошутівці, а їм потакує *Wiener Allg. Ztg.* Одначе *N. fr. Presse*, котра доволі вторувала Мадярам, стає супроти сих змагань мадарських, позаяк рішуча постава австр. делегации, щоби дальше не позваляти на ослабленє одноцілости монархії уступками в користь мадарських домагань, не остала без впливу на цілий настрій австр. делегации і держ. ради і се головна заслуга христ. суспільників.

Хорватський сойм, як можна було предвидіти, відрочено, хоч він наслідком великих демонстраций проти бана Раваха не уконституовав ся і не вибрав делегатів до угорського сойму. Поражений на голову при виборах соймових, побачив бан, що з тим соймом нічого не вдіє, а позаяк угорське правительство не хотіло усунути бана, було приневолене відрочити сойм, бо розв'язанє і нові вибори довели би ще до погіршеня положеня По відроченю сподіває ся угорське правительство переміни поглядів, а крім того не хотіло мати нових делегатів, бо з давних 40 делегатів, остало доси лише 26 а тим способом не буде мати з ними правительство стілько клопоту. Одначе надії і обчисленя угорського правительства показують ся безосновними, позаяк події, які розіграли ся в загребськім соймі, стають певним доказом, що огірченє щораз зростає, а угорське правительство тим способом не розв'яже хорватського питаня.

Заграниця.

Балканські пляни бар. Еренталя починають зближати ся до здійсненя. Як звичає в *N. fr. Presse* заводивий знавець сих справ, має вже в цьвітні почати ся трактованє зелізниці, а комісія дотична буде працювати під начальством старшого інженера орієнтальних зеліниць і двох інженерів турецк. генер. штабу. Ред. *Reichpost* розмовляв що йно з одним сербським державником і дипломатом про сю справу, а сей заявив, що спершу була Сербія немило вражена заявою бар. Еренталя, одначе, коли европ. держави запевнили про свою прихильність до будови Адрийско дунайської зелізниці, Сербія не має причини відносити ся недовірливо до Австрії, а навпаки може бути лише вдячна бар. Еренталеві, що і Дунайско-адрийска зеліниця небавом буде здійснена. Що до заміру Англії, щоби в Македонії установити генерал-губернатора, висловив ся сербський державник, що найлучше держати ся мірштерської програми під зверхністю Туреччини, позаяк введено автономії в Македонії вимагалоб передовсім розмеженя національних областей.

Цісар Вільгельм любить писати листи а недавно висланий его лист до міністра англійської флоты, в котрім радив ему не помножувати кораблів, бо Німеччина не думає воювати з Англією, наробив багато шуму в днівникарстві.

Англичани заворушили ся проти такого вмішуваня нім. монарха у внутр. справи Англії, а в парламенті появила ся інтерпеляция до міністра маринарки. Міністер запевнив, що лист мав зовсім приватний характер, але певно подумав собі, щоби Бог боронив его від таких листів прихильних ему монархів.

Дипломатичні відносини між Японією і Америкою уладили ся знов добре. Головним поводом заострення була справа переселюваня японських робітників до Зєдин. Держав Америки і побирале науки дітий японських переселенців в деяких школах Каліфорнії. Роздратоване навзаходами чужих приходців американське населенє обурювало ся проти чужинців. Японське правительство спинило переселенє Японців до Америки, а американське правительство зрекло ся наглядю японських плянів в Маньчжурії. Опір Хін, який они ставили Японцям з нагоди захопленя ними японського корабля, не удає ся, позаяк Хіни почувають ся ще немічними супроти Японців. Одначе нема сумніву, що їх сили а також почутє достійнєства власного у них зростає, і може в найближшій будучині треба буде поважно числити ся з Хінами. Заводові знавці запевняють, що хінське населенє, з природи вельми уздібненє, присвоює собі дуже скоро всякі нові винайдєня і помисли, а заповіджена там конституция прийме ся і вжє та видасть красші плоди, як в деяких вспятних державах европейських.

Анатоль Вахнянин.

Спомини з життя.

(Дальше)

Весіля мов з Юсифою Ваньковичівною (шляхтянкою гербу лис, 24/11 1763) було гучне. Зїхала ся не лише вся околиця, приїхав мене повінчати і крил. Гинелевич з Перемишля і хлопців молодців назїздило ся доста. З перемиської дух. семінарії приїхали в козацьких строях: Роман Пасічинський, Філяс Сінкевич, Поручник (хороший хлопець-питомець), Криницький; відтак ученика Витошинського Юсиф (з Болозві), Кордасевич, та ще богато других. Коли явили ся на двірці в Ярославлі, сей час їх арештовано, думаючи, що се польські повстанці (в Конґресівці було тоді повстанє) з Обші (зза границі приїхав Алекс. Черлюнчакевич, що утік яко Русин перед польськими жандармами, що его на силу брали до повстанців). Музика жидівска грала і грала від вторника до суботи, а ми гуляли і гуляли в щирім домі старого Ваньковича. Хлопці посідали другого дня на коні тай гайда в поля. Гнались, а Філяс Сінкевич, упавши з коня, вивихнув руку. Руку ми натягнули, кість в локоті зайшла на своє місце, бідному дали ми тимбляк, а він сейчас пустив ся коломийки. Завзяте було! Тоді почув я в кутику розмову двох економів: „Bestye Rusini hulaja, a nasi bracia walczą. Ale nie doczeka się ten pan młody parafii“. Я маючи декрет на суплєнта в кишені звернув ся до них та подякував за їх жовч до нас.

По весілю поїхав я сейчас до Перемишля на суплєнту і то в козацькім строю. Старий Тома Кунцек подивив ся на мене великими очима, але на разі змовчав. Сеж була невидана річ, щоби ц. к. професор гімназії являв ся в школі в національнім костюмі. Тільки пізнійше замітив він мені, що я яко «deutsches Kind» по матери, не повинен так убирати ся. Та ба! Катехит латинський справив собі небавом потому (в слід за моєю козацькою шапкою) конфедератку, а проф. Устиянович — чамару. Мені велено учати латини в II класі, польске в V (старопольске), а в цілій гімназії руської мови і старославянщини (в висших класах мабуть в VII). Суплєнт в австрійських гімназях мусить розуміти ся на всіх предметах науки; іспитований професор учить звичайно лише свого предмету, до якого кваліфікував ся; директор опять мусить знати всі предмети, а інспектор — но то вже має навіть контролювати, хоч нефаховий викладач фахових професорів. Ось аномалія! Латина приходила ме-

ні не тяжко яко теологови, що учив ся майже всіх предметів по латині. Але звідки мав я знати основно руську мову, старословенщину та старопольський язык? Тож мусів я взяти ся сам добре за науку. Тяжко, що сейчас закликав я брата мого Івана, що учив ся старословенського языка під Мих. Полянським і учив ся від него, заким зміг розчитати ся в граматиці Мікльосіча. Граматику руську учив я вже на основі підручника Осадци. Се вже легше пішло, а до історії літератури руської сировадив я собі Шавірева і два річники «Основи» петербурскої. До руського языка була лише давна читанка Вас. Ковальського, з котрої я ще сам в гімназії учив ся руської мови. Але я давав собі раду тим, що на годинах читав сам, або велів читати повісти Основяненка та Маркововчка, а до деклямації мав вже множество поем Шевченка, Артимовського та Метлинського. Хоч «словопроізведенія» треба було учити в III класі на основі підручника Осадци, то в других класах я, не багато надумуючи ся, запровадив в задачах фонетичну правопись. Се не подобало ся ні Желехівському, ні Устияновичеві і — пішов донос до Львова, до інспектора кравого і до губернії. Янівський сейчас зїхав на інспекцію, вївав найперше до IV класу, де хлопці деклямували Шевченковий «Плач Ярославни», а відтак до VI на «Слово о полку Ігоревім» і до VII на науку старословенщини. О скільки мені здає ся, то з моїх прелекцій був Янівський вдоволенний. Деклямація «Плач Ярославни» мусіла йому більше подобати ся ніж поемат з читанки Ковальського: «Кіт з'їв чотири воли». «Слово о полку Ігоревім» я мав в перекладі Маркіяна Шашкевича, який переклад дістав я від питомця Крушинського, котрого рідна тета була видана за Марк. Шашкевича, (шкода, що я собі сего перекладу не переписав, а звернув его Крушинському. Коли пізнійше проф. Ом. Огоновский хотів видобути сей переклад від Крушинського, пароха коло Яворова, то дістав відповідь, що манускрипт згорів, коли поцївство горіло), тож і виклад мій в VI класі не міг не подобати ся Янівському, а в VII класі я виводив якраз в часі інспекції слово дочер аж з грецького *δουαθηρ*, що також могло Янівському подобати ся. Інспекція закінчила ся сим, що Янівський забрав з собою до Львова задачі шкільні (зошити) обох Подольських (Мирона, тепер. крилошанина в Перемишлі і его покійного брата Юліяна), писані фонетичною правописью Куліша. По якімсь часі наспіло на руки директора Кушцека письмо з губернії (Ради шкільної ще тоді не було), в котрім запитано мене, якої правописі я уживаю і учу в школі. Кушчек, що не розумів ся на руській мові, спитав мене, що він має відповісти на офіційальне запитанє? Тоді я подиктував ему до протоколу: Beim Unterricht der ruthenischen Schreibweise halte ich mich an die deutsche Rechtsschreibungsart und Regel: „Schreibe, wie du sprichst“. Кушчек одушевив ся сею відповідію, бо чейже „die deutsche Rechtsschreibungslehre“ і єї наслідовав було архієпископальним ділом в его понятю. На сїм покінчила ся перестрілка в справі правописній. Хлопці писали дальше фонетично.

(Дальше буде.)

Новинки

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Герасима прп.; римо-кат.: Гертруди Д. — В середу: руско-кат.: Конона м.; римо-кат.: Едварда М.

— **„Діло“ помиляє ся зовсім,** думаючи, що „Руслан“ в оцінюваню сучасної політики руських послів і голосів дивенікарства, руководить ся злорадством. Кождий народовець (а є таких чимало і між опозиційними) жалів лише над тим вислідком, до якого довела сліпа загорілість деяких одиниць. Ми би вельми радували ся, наколиб руський клуб справді о-

сїгнув важні народні придбання хоч би сею тактикою, яку вказує „Діло“, „Гром. Голос“ і др. Е. Левицкий. Але хоч на наші виводи „Діло“ не має иншого аргументу як глузovanje, то всеж такі наші виїмки з різних часописий, котрими так роздратоване „Діло“, може матимуть і для него добрі наслідки, бо ось доперва після зроблених нами виїмок з „Гром. Голосу“ звертає ся оно з таким упімненєм до радикальних членів клубу: „Справді — радикальні члени парламентарного і соймового українського клубу повинні би постарати ся, щоб їх орган поводив ся льояльнійше супроти їх союзників в соїмі і парламенті, а бодай щоб не перевертав правди горі дном, людям в живі очі!“ (А вжеж признає „Діло“, що „Руслан“ ніколи не виступав проти руск. клубу в такім тоні, як его радикальні союзники). А чиж не є то також перевертанє правди горі дном, коли „Діло“ вмовляє в нас, що ми так ніби то перекрутили статю д-ра Е. Левицкого, начеб він вказував клубови ту саму дорогу, якою ішов п. Барвіньский. Миж подали виїмки д-ра Е. Левицкого про дораджувану ним тактику і висловили поважні сумніви, чи она доведе до успіху. Алеж і др. Е. Левицкий мимо своєї заяви в „Ділі“, що він не осуджував демонстрацій руск. клубу, не випре ся, що в своїй статі сказав дословно, говорячи про демонстрації, що «така демонстрація (яка стала би незрозумілою парламентови) більше пошкодить чим pomoже, як се і стало ся з нашими двома послідними демонстраційними виступами». Сеж власні слова д-ра Е. Левицкого!

— **Обхід в пам'ять бл. п. Анатолія Вахнянина!** „Львівський Боян“ задумав устроїти в перших днях цвітня с. р. величавий концерт в пам'ять свого незабутнього голови бл. п. Анатолія Вахнянина, а дохід з того обходу призначити на стипендію імені Покійного, яка за старанєм виділу тов. імені Лисенка ще сего року має вїйти в житє. Обхід буде складатись з лекції про музичну творчість Покійного і з концертної частини, до якої вїйдуть виключно твори бл. п. Анатолія Вахнянина. Музичну часть виконають мужескі і мішані хори сполучених товариств „Львівського Бояна“ „Бандуриста“ і хору учеників академічної гімназії, при супроводі повної оркестри 15. пп. а працю свою уже розділили поміж себе пп. М. Волошин, проф. Вітошинський і Безкоровайний і п. Березовский і Конопасек. — Докладна програма появить ся небагом.

— **Популярний концерт в честь Шевченка** урядили вчера по полудни наші дівчата з «Кружка Українок» в салі львівського «Сокола». Публики зібрало ся доволі багато, але не тої, для котрої вечерок був призначений. «Кружок» був в комплеті, решту салі вповнили академики, ученики гімназійальні та кількадесят старших осіб. Програму вечерка виконано бездоганно. Промову виголосив ред. Цегельський. В популярній, поверх годинній бесіді, представив долю нашого народу і значє Шевченка в історії України. Публика опускаючи салю відспівала з одушевленєм народний гимн «Ще не вмерла Україна».

— **Театральний кружок львівського „Сокола“** виставив вчера з поводженєм драму Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю». Красної гри, як була вчера, не можна би жадати навіть від заводових акторів. Ролі були виучені, збірні сцени повні житя і природні, а співи зустрічали ся з грімкими оплесками. Саля була переповнена по береги міщанською публикою, а багато осіб вернуло від каси не діставши білетів. Театр „Сокола“ сповняє знаменито своє многоважне посланняцтво будженя народної сьвідомости в широких кругах спольовизованих руських міщан у Львові і заслугу з того згляду на повне призванє. В слїдуючу неділю відбуде ся 25-те, отже ховілейне представленє театру львівського «Сокола». На той вечер вибрано славнозвісну оперету „Запорожець за Дунаєм“.

— **З „Львівського Бояна“.** На надзвичайних зборах „Львівського Бояна“, які відбули ся дня 10. с. м., вибрано, на місце бл. п. Анатолія Вахнянина, головою товариства секретаря

суду п. Йосифа Дрималика; заступником голови дотеперішого бібліотекаря п. І. Доманика, урядника „Дністра“, а секретарем товариства п. Богдана Вахнянина, укінченого студента філософії.

— **Віче католиків в Ісбруці** для запротестованя проти напастий проф. Вармунда на католицьку Церкву відбуло ся вчера при участі кількох тисяч осіб. Перехід віча був спокійний. Численні бесідники, а між ними посол до держ. ради Нїдріст остриями словами осудили брошуру Вармунда і в тім дусі ухвалено відповідну резолюцію. Також ухвалено висказати правительству недовіре, що не зробило належних кроків проти проф. Вармунда і в справі охорони католицьких студентів на університетах в державі, чим понизило повагу і значє найвисших місць науки в державі.

— **З шематизму станиславівської епархії р. 1908.** витягнув якийсь Ів. П. цікаві статистичні дати і помістив їх в „Ниві“, чим з одної сторони доказав велику витривалість в збираню статистичних дат, а з другої вказав, як ті дати в шематизмі є неповні і не дають цілоти образу, о який редакції шематизму мусіло ходити. Статистик подає отсі дати: Деканатів 21, парохій 433, парохів 389, завідателів 44, експозитів 22, сотрудників екс. 10, сотрудників сист. 40, сотрудників приватних 31, катехитів 19, сьвящеників жонат. 426, сьвящеників-вдівців 89, сьвящеників безженних 17, монахів ЧСВВ. 16; церков материчних 430, церков дочерних 293, каплиць 59; парохій над. цїс. 67, парохій над. орд. 42, парохій приват. 324; членів тов. св. А. Петра 3.020. Питомців в семінарії львівській 35, питомців в семінарії станисл. 40, питомців в семінарії в Римі 5; дїм пресвітер. 8; монастирів ЧСВВ 4, монахів ЧСВВ 14, монастирів інокійн 2, інокійн ЧСВВ. 10, домів СС. Служебниць Пр. Д. М. 11, сестер Служебниць 55. Шкіл з языком викл. руським, одноклясових 337, двоклясових 162, триклясових 11, чотироклясових 17, разом 527 (?), не всюда точно подано, є много парохій о півторатисячі душ, де нема зазначеної школи. Читальні «Просьвіти», де голова душпастир 264, де голова мірський 120, де голова невідомий 121, разом 405; Чит. Общ. Качковського, де голова душпастир 70, світський 24, разом 94; тов. «Сокол» 37 (?), тов. «Січ» 16 (?), шпихлїрів 94, крамниць 80, кас системи Reifeisen-a 57, инших брацких, читальняних громадских 163 разом 220 (?); Брацтв Апостольства Серця Ісусового 63, 1 бр. «Біла Лелія», 1 бр. «найсьв. Тайн», 1 бр. украшеня богослуженя і церкви, 1 бр. «Божого Серця», 1 бр. «Пресьв. Родина», 1 бр. «для вспомаганя бідних учеників», 1 бр. «милосердя св. Іоана Крест.», 2 бр. «св. Іоана Милостивого», 1 тов. жіноче для украшеня церкви, 1 бр. «діяльної милости ближнього», 3 читальні парохіяльні, 2 читальні св. Володимира, 1 читальня св. Петра і Павла, 3 Рускі читальні, 1 читальня народна замостїйна, 1 читальня (з власними стат.), 3 читальні народні, 2 читальні міщанські, 10 народних Спілок, 6 тов. «Народний Дім», 2 тов. «Власна Поміч», 1 Тов. жіноче (200 чл.), 4 тов. «Родина», 6 тов. «Руска Бесіда», 2 тов. «Клюб», 1 тов. «Воскресенє» (екоп.-госп.), 1 тов. «Руска хата», 1 тов. «Спілка господарска», 5 тов. «Боян», 8 Тов. педагогічн., 2 тов. Гостинниць христ., 1 тов. Молочарня уд., 2 тов. «Пожарна дружина», 1 тов. «Кружок драмат.».

— **Повиборча справа.** Дїстаємо з просьбою о поміщенє отсю залву: На згїрдливу увагу в 52 ч. «Діла» в дописи про вибори в Гусятинщині, де було написано: «Йїмость Ганкевичева дала повновласть окономови Голуховського Сьвірському і той голосував на Голуховського» маю честь заявити слїдуюче: Маю з кількома співвластителями спільний голос вірильний в Васильківцях, а не сама одна. Я за себе повномочія нікому не підписувала. Протовідомість подана в ч. 52 «Діла» є безпідставна і неправдива. — **Марія з Брильських Ганкевичева** жена сьвящ. в Краснім коло Грималова.

— **Площа для забав шкільної молодїжи у Львові.** Як в 50-тих роках мин. столїтя карано

Телеграми

з дня 16. марця.

Відень. Цісар Франц Йосиф з причини сильного катару, якого набрався перед тижнем, не виїздить з Шенбруну, і не брав участі в обіді, данім в честь вел. кн. Сергія. Недиспозиція монарха не є зовсім небезпечна.

Загреб. На суботнім засіданю хорватского сойму по відчитаню протоколу з першого засідання бан передав президиї королівське письмо, яким відрочено сойм на час несквбежний. Підчас відчитуваня сего рескрипту в салі наста гамір і крики: Геть з баном! геть з Векерльом, геть з Угорщиною!

Париж. Агенція Гаваса доносить з Барцельони, що вчора наступив там вибух бомби, причім згнуло кілька осіб.

Християнїя Норвейський кабінет подав ся до димісії, яку король прийняв.

Оголошенє.

Звичайні загальні збори тов-а „Міщанський рем.-пр.м. Союз Кредитовий у Львові“ відбудуть ся дня 30. н. ст. марця 1908 р. о 6 год. з полудня в власних комнатах товариства Ринку ч. 10. I. поверх (дім „Просьвіти“).

Порядок денний:

- 1) відчитанє протоколу з попередних загальних зборів;
- 2) звіт управи з діл товариства за рік 1907;
- 3) відчитанє справозданя Краєвого Союзу ревізійного;
- 4) справозданє контрольної комісії і уділенє абсолюторії управі і надзираючій Раді;
- 5) розділ чистих зисків;
- 6) вибір 3 членів до надзираючої Ради і 1 заступника на місце вильсованих;
- 7) внесеня і запити.

Наради загальних зборів відбудуть ся при якій небудь кількості членів по мисля статута § 25.

Від Надзираючої Ради тов. Міщанський рем.-пр.м. Союз кредитовий у Львові стов. зареєстр. з обм. порукою.

Филемон Лесницький
секретар.

Михайло Макович
президент.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готел, ресторація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 16. с. м.: Авдрій Швар, Мечинців; Володимир Вань, Лежайск; Лев Кишакевич, Лежайск; Володимир Шарко, Київ; Стефанія Ліновска, Ходорів; Б. Яцевський; Петро Шуман, Славско; Іван Киваш, Славско; Михайло Керницький, Орелець; Анна Дуняковска, Камінка сум.; Фішель Гольдберг, Лянке; Николай Пелех, Мечинців; Андрей Земба, Осьвенцім; Іван Малиновський, Жуків; Теодор Яскуляк, Коничиний; др. Никола Лагодинський; Делятин; Никола Івасюк, Долина; Авдрій Марко, Підволочиска; Михайло Білинський, Сокирчинї; Марія Рудницка; Ольга Яюс, Сокаль; др. Александер Колесса, Відень; Іван Палїв, Перевозець; Зофія Козачек, Яричів; Марія Штайн, Яричів; о. Володимир Сабат, Синевідско; Іван Кивашевич, Стрий; Николай Теодорович, Пробижа; о. Н. Куницький.

На продаж в дорозі парцеляці 140 моргів, в тім 80 орної землі, 40 літ тринцятлітнього і 20 сіножати вайлучшої підільської землі. Інформацій уділяє М. Лібенфельд, Львів, Сикстуска 64 А. (3—3)

СОРІЛ Жукки можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

ще учеників за невинні гри в мяча, кичку (глядя »Спомини з життя« Н. Вахнянина), так тепер змагають всюду у цивілізованих народів, аби молодїж шкільна виховувала ся також фізично сильною і закладають для неї боїща на забави. У Львові така площа є в стрийськїм парку на горі, але она невелика і не призначена виключно для учеників. Для того заряд польского »Тов-а рухових забав«, якого головою є віцепрез. кр. Ради шкільної др. Ігнатій Дембовський, видав відозву до радних м. Львова, щоби на рухові забави для шкільної молодїжи місто подбало о відповідну площу. У відозві зазначено, що для молодїжи 39 шкіл виділових і народних, 10 середних шкіл, для молодїжи університетської, торговельних і промислових шкіл, 2 учит. семінарій ітд., загалом для всеї шкільної молодїжи у Львові, потреба призначити 25 до 30 моргів площі на забави, та крім того заложити парк Йордана і уділити запомоги „Тов-у рухових забав“ на відповідне урядженє місця до забав. Думка ся повинна найти прихильне принятє в міродатних кругах, бо молодїж потребує руху і воздуха для свого здоровля.

— **Килими й ручники паперові.** Небавом має повстати в Чехії перша в світі фабрика килимів й ручників паперових. Саскому фабрикантови удало ся винайти спосіб виробляти тканини з убитої паперової маси. Назвав він ту тканину »Хуолін« і уживає єї на разі до вироблюваня килимів, ручників, хідників, мат і т. д. Ті вироби є о много д-шевші від тканин вовняних, бавовняних або шерстяних, а мають ще й сю прикмету, що не чіпають ся їх хоробні заразки. Також і порох держить ся їх дуже легко, та можна їх легко відчистити. Сильне тріпанє і змиванє їм не шкодить. Килими хуолін-у виглядають все сьвіжо й чисто, ними можна застелювати дуже хорошо під ноги. Такі ручники прим. прийняли ся так в Німеччині, що за кілька місяців зужили їх понад сім мільонів штук. Тузин коштує 60 кр. Тепер уживають тої маси до вироблюваня капелюхів для обох полів, хороних чобіток, стївних прикрас і т. д. Бракує хіба того, щоби зачали робити паперову одїж... Булоб легко ходити, а притім дешево... Може ще доживемо тих блаженних часів... І се нехай не дє нам малювати чорними красками нашої будучини...

Посмертні оповістки.

— **Михайло Методий Коцюба**, професор тернопільської гімназії, упокоїв ся по довгій і тяжкій недузї, прийнявши св. Тайни, у Львові дня 13. с. м. в 28 р. життя. Похорон відбудуть ся в Письмениці дня 17. с. м. рано П кі ник полищав глибокий жалє в кругах св. їх товаришів і учеників. Був се щирий патріот і великий приятель молодїжи. Вічна єму память і земля пером!

— **К сть Петрицкий**, міщанин в Коничинцях, батько сімох синів, з яких двох є сьвященниками, двох народними учителями, один послом, один в Бразилїї а семей асекур. аквізитором, упокоїв ся дня 13. с. м. в 78. році життя. В. с. п!

Наука, штука і література.

— **Т. Ярославенко.** Пісні на мужеский хор ч. 7. »Стяга«, слова П. В-ї, і ч. 7. »Фіналь« слова В. Пачовского, появилсь і можна набувати в кожній книгарні в ціні по 80 сот. за один примірник партитури. Є се 7. і 8. випуск пісень на мужеский хор, що становлять окремиї відділи звїсної музичної накладвї „Торбан“. Обі пісні визначають ся гарною мелодією і вїйдуть хутко в репертуар наших хорів.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 31. марця 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Товариство взаїмних обезпеченя „Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всїх річїх домашних і господарських, збіжа і паші против шнїд від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує »Дністер« з найбільшою скоростию. Оцінка шкід відбуває ся в прїсутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив »Дністер« 15.88 відшкодовань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906-1907 вносили п 10 проц.

Банк красвїй у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлї приймають поліси »Дністра« при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через »Дністер« в Краївськїм Товаристві.

Агенції »Дністра« находять ся в кожнім місті і в многих селах; там, де єще не робить паший агент »Дністра«, можуть псьменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провіанї.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	K 1,003,364 —
„ резерви премїї	„ 613,720 —
„ спец. на звороти	„ 50,989 —
„ на різницю курсів	„ 3,437 —
„ резерви спеціальної	„ 35,000 —
„ емерит. урядників	„ 218,364 —
інші фонди заосмотрєня	„ 40,000 —
Разєм сума	K 1,964,824 —

Селяне! асекууйте ся від шнїд огневих!

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в нїчї
Кракова	5:50	8:55	1:30	7:25	9:50
Кракова	7:20	9:45	—	8:40	2:31
Рашєва	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:5	—	12:20
Станиславова	5:55	—	—	—	—
Коломиї	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	1:50	3:51	—	10:30
Пустомит	7:29	1:0	3:51	9:40H	1:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:40
Рава рускої	7:10	12:40	4:0	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:5	10:10
Брухович	7:10	12:40	1:4	4:0	20
Брухович	10:05	—	3:—	5:30	9:35
Замної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:5

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	ночї
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	8:15	7:20	12:4
Рашєва	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:4
Черновець	—	—	—	—	2:1
Станиславова	—	—	—	5:50	—
Коломиї	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:24	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45H	1:26	6:25	10:30
Самбора	8:00	9:05	4:30	—	10:1
Любіня	6:00	9:0	2:10	4:30	10:51
Рава рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34
Брухович	9:05	12:41	3:45	7:10	11:35
Замної води	3:45	8:40	4:5	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї тоїстїям друком. — Поїзди їдучї лише в неділі і сьвята означенї — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою П, — в неділі і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.